

AppWriter og prøver på særlige vilkår

D. 9/11 - 2022

**Katrine Bolsmand Linde, Linda Hornstrup
& Helle Hauerslev Galsgaard**

Case om Rasmus

Sådan så teksten ud

– Nu ville hun bare nyde disse få øjeblikke, hvor hun var sammen med ham, – hvor hun havde ham helt for sig selv. Ingen af dem sagde ret meget, men ved desserten – det var jordbær-is – spurgte hun:

– Det er altså ret tjenstligt, du er hernede?

Han nikkede.

– Ja, jeg kom herved i forgårs sammen med tre kolleger. Du har lige hilst på den ene af dem. Han er leder af rejseholdet.

Sådan læste Rasmus

– Nu vil hun bare ... nyde sin sit første øjeblik, hvor hun var sammen med ham, hvor hun var helt alene for sig selv. Ingen af de sagde ret meget, men det var ... bestemt ... det var ... jordbæris sagde spurgte hun:

– Det var altså ret ... det var altså ret t... tænkeligt nu ... du er heller ikke h... nu er ... du er ... Det er altså ret t... tænkt... tænke... tænkeligt, nu er ... du er hed!

Han ... nikkede.

– Jeg er jeg er kommet herved for at forgås ... for at forgårs sammen med tre klovn ... klovne. Du har lige hilst på den ene af dem. Han har lede ... han er led af rej... rejse... rejseholdet.

Hvem kan gå til PPSV?

**Elever med en funktionsnedsættelse,
hvor der er behov for en compensation.**

Funktionsnedsættelse

En funktionsnedsættelse kan begrunde, at en elev aflægger folkeskolens prøver på særlige vilkår, når eleven har et behov for kompensation ved en given prøve.

Der skal altid tages udgangspunkt i elevens individuelle vanskeligheder og samtidig i regler og rammer for den konkrete prøve.

Der er ikke krav om, at eleven skal have en diagnose for at aflægge prøve på særlige vilkår.

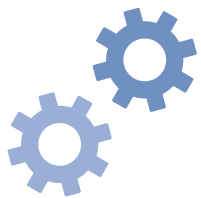

Ordblindhed

De skal have dokumentation for, at de er ordblinde, ellers må de ikke bruge LST.

“Ordblind (kategori rød) Elever, der er testet ’ordblind’ (svarende til kategorien **rød**) med Ordblindetesten (Undervisningsministeriets nationale ordblindetest) eller tilsvarende standardiserede ordblindetests, har en funktionsnedsættelse i form af ordblindhed.”

[UVM]

Ansøgning om PPSV

Det er skolens leder, som træffer afgørelse om både særlige prøvevilkår og eventuel fritagelse fra en prøve. Forud for en sådan afgørelse er det en fordel at inddrage elevens lærer eller andre ansatte med faglig indsigt i elevens vanskeligheder fx skolens læsevejleder. Det er desuden et krav, at afgørelsen træffes efter samråd med eleven og elevens forældre

Skolen kan ikke pålægge en elev at aflægge prøve på særlige vilkår.

Bevis

Afgangsprøverne må ikke indeholde oplysninger om, at elever har været til prøver på særlige prøvevilkår.

Form og rammer for PPSV

Frister for tilbud om særlige vilkår

Skolens leder afgør ved en eller flere af folkeskolens prøver senest:

- D. 1/10 forud for prøvetermin december/januar
- D. 1/12 forud for prøvetermin maj/juni

Bundne prøver

- Dansk skriftlig fremstilling
- Dansk retskrivning
- Dansk læsning
- Dansk mundtlig
- Matematik skriftlig (med og uden hjælpemidler)
- Engelsk mundtlig
- Fælles prøve i naturfagene.

Udtræk

Udtræksprøve i den humanistiske fagblok

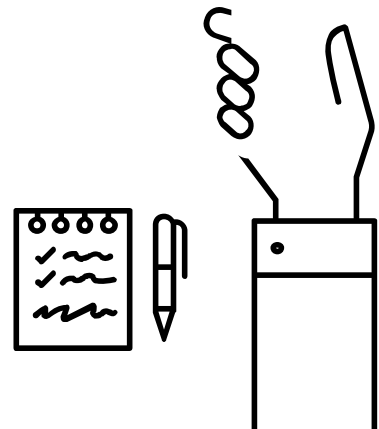
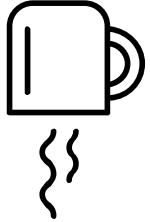
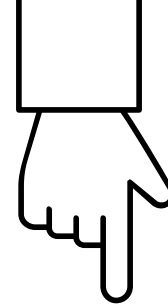
- Engelsk, skriftlig
- Tysk/fransk, skriftlig/mundtlig
- Samfundsfag, mundtlig
- Kristendomskundskab, mundtlig
- Historie, mundtlig

Udtræksprøve i den naturfaglige fagblok

- Biologi, skriftlig
- Geografi, skriftlig
- Fysik/kemi, skriftlig
- Matematik, mundtlig
- Idræt, praktisk mundtlig

Dansk Retskrivning

- Individuel diktering
- Forlænget tid
- Ordbøger
- Oplæsning
- Ordforslag
- Tale-til-tekst

Individuel diktering ved prøven i retskrivning

Der kan gives tilladelse til individuel diktering. Hvis dansklæreren skal diktere, starter elevens prøve umiddelbart i forlængelse af klassens ordinære prøve.

Der **skal** være tilsyn med eleven, mens resten af klassen får dikteret prøven.

Ved dikteringen anvendes den tid, som er nødvendig. Når dikteringen er overstået, har eleven 35 minutter til at arbejde med ordbøger og opgaver i sprog og sprogbrug. Hvis individuel diktering kombineres med forlænget prøvetid, kan der maksimalt tildeles 15 minutter forlænget prøvetid til anden del af prøven.

Individuel diktering kan kombineres med tildeling af forlænget prøvetid og brug af ordbog under dikteringen.

Forlænget tid ved prøven i retskrivning

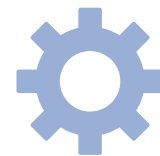
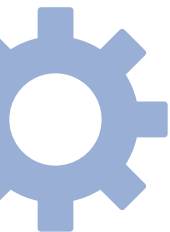

Ordforslag ved prøven i retskrivning

Elever der er testet ordblinde **(svarende til kategorien rød)** på Undervisningsministeriets nationale ordblindetest eller tilsvarende standardiserede ordblindetests må anvende ordforslagsprogrammer ved prøven i retskrivning.

Andre elever må ikke benytte ordforslagsprogrammer ved prøven i retskrivning.

Ordbøger ved prøven i retskrivning

Der kan gives tilladelse til at anvende ordbog under diktering i dansk, retskrivning.

Hvis eleven får tilladelse til at anvende ordbog under diktering, skal der også gives tilladelse til individuel diktering.

Oplæsning ved prøven i retskrivning

Der kan gives tilladelse til, at eleven anvender digitale oplæsningsprogrammer. Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning. Der kan ikke gives tilladelse til, at fx faglærer og/eller praktisk medhjælp læser opgavesæt for eleven.

Tale-til-tekst ved prøven i retskrivning

Tale-til-tekst må ikke anvendes ved
retskrivningsprøven.

Dansk Læseprøve

- Forlænget tid
 - Ordbøger
 - Oplæsning
 - Ctrl f
-
-

Pauser under en skriftlig prøve

Der kan tilbydes pauser under en prøve. Den kan også afholdes mellem to dele af en skriftlig prøve - f.eks. mellem læseprøven og retskrivningsprøven.

Der skal være tilsyn med eleven i en pause.

**Op til 15
minutter**

Forlænget tid ved prøven i læsning

Svar på indlæg på ordblindenetværket:

Maksimaltiderne ER vejledende, hvilket er særdeles vigtigt at være opmærksom på i forhold til fx ordblinde elever, for hvem det kan være meget tidskrævende at slå op i ordbog og lytte ordforslag igennem på fx AppWriter. Hvis det er nødvendigt med fx 90 min. ekstra tid til prøven i dansk skriftlig fremstilling med adgang til internettet for at ligestille eleven med ikke-ordblinde elever, skal eleven tilbydes det. Det er en individuel vurdering hver gang og kræver et godt kendskab til eleven at vurdere behovet.

Må anvendes ved prøven i læsning

Ordbøger

Ordbøger med ordforklaringer og information om ordklasser må gerne benyttes, mens ordbøger og tekstbehandlingsprogrammer med indbygget stavekontrol (hvor forkert stavede ord fx markeres ved understregning i teksten) ikke må benyttes.

Oplæsning

Der kan gives tilladelse til, at eleven anvender digitale oplæsningsprogrammer. Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning.

Dansk skriftlig fremstilling

- Forlænget tid
- Tale-til-tekst
- Oplæsning
- Ordforslag
- Ordbøger
- TXT-analyser

Dansk skriftlig fremstilling

Forlænget tid

Op til 60 minutter

Husk at tiden er vejledende

Tale-til-tekst

Skolens leder kan give tilladelse til, at eleven indtaler sin besvarelse i dansk skriftlig fremstilling, FP9

Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning.

Bemærk, at der skal stilles lokaler til rådighed til elever, som anvender tale-til-tekst, så de ikke forstyrrer andre til prøve. Der skal ligeledes føres tilsyn i alle lokaler.

Matematik skriftlig

- Forlænget tid
- Tale-til-tekst
- Oplæsning
- Lommeregner

Matematik skriftlig

Forlænget tid

Matematik **uden** hjælpemidler

Op til 15 minutter

Matematik **med** hjælpemidler

Op til 60 minutter

Husk at tiden er vejledende

Tale-til-tekst

Skolens leder kan give tilladelse til, at eleven indtaler sin besvarelse i matematik med hjælpemidler, FP9

Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning.

Bemærk, at der skal stilles lokaler til rådighed til elever, som anvender tale-til-tekst, så de ikke forstyrrer andre til prøve. Der skal ligeledes føres tilsyn i alle lokaler.

Matematik skriftlig

Lommeregner

Må ikke anvendes ved matematik **uden** hjælpemidler

Oplæsning

Der kan gives tilladelse til, at eleven anvender digitale oplæsningsprogrammer. Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning. Der kan **ikke** gives tilladelse til, at fx faglærer og/eller praktisk medhjælp læser opgavesæt for eleven.

Engelsk/tysk skriftlig

- Forlænget tid
- Ordbøger
- Oplæsning
- Ordforslag
- Tale-til-tekst

Engelsk/ tysk skriftlige prøver

Forlænget tid

Lytte- og læsefærdigheder

Op til 20 minutter

Skriftlig fremstilling

Op til 40 minutter

Husk at tiden er vejledende

Tale-til-tekst

Skolens leder kan give tilladelse til, at eleven indtaler sin besvarelse i engelsk og tysk fri skriftlig fremstilling, FP9

Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning.

Bemærk, at der skal stilles lokaler til rådighed til elever, som anvender tale-til-tekst, så de ikke forstyrrer andre til prøve. Der skal ligeledes føres tilsyn i alle lokaler.

Engelsk/ tysk skriftlige prøver

Oplæsning

Der kan gives tilladelse til, at eleven anvender digitale oplæsningsprogrammer. Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning. Der kan **ikke** gives tilladelse til, at fx faglærer og/eller praktisk medhjælp læser opgavesæt for eleven.

Lytteforståelse

I sprogfagernes opgave i lytteforståelse, kan lyttedelen stoppes, mens eleverne benytter deres oplæsningsprogram til at læse spørgsmålene til lyttedelen. Eleverne må ikke høre lyttedelen flere gange end klassens øvrige elever.

Engelsk/ tysk skriftlige prøver

Ordforslag

Ordblinde elever må anvende ordforslagsprogrammer.

Elever der ikke er ordblinde, må anvende ordforslagsprogrammer, hvis de vurderes at kunne kompensere for elevens funktionsnedsættelse.

Mundtlige prøver

- Dansk mundtlig
- Engelsk mundtlig
- Naturfaglig fællesprøve
- Samfundsfag/ kristendom/
historie mundtlig
- Matematik mundtlig
- Idræt praktisk/mundtlig

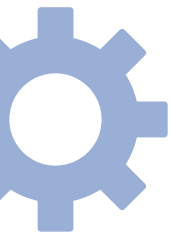

Forlænget prøvetid

Skolens leder kan tillade, at en elev får tildelt både forlænget forberedelsestid samt prøvetid.

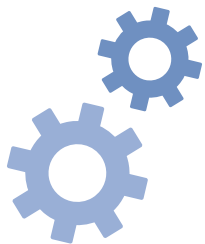

Skannet tekst

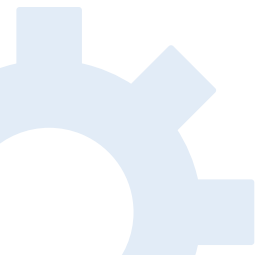
Der kan gives tilladelse til, at teksten i forberedelsestiden skannes til digitalt læsbar tekst eller indtales.

Digital oplæsning

Der kan gives tilladelse til, at eleven anvender digital oplæsning. Eleven skal være fortrolig med programmets funktionalitet og anvende programmet i den daglige undervisning.

Mundtlig prøve i dansk

Ved udvælgelse af et tekststykke til oplæsning, kan de ordblinde elever få AppWriter til at oplæse dette eller vælge at undlade oplæsningen.

Svar vedr.: Uddybning

Hvis eleven undlader at læse valgt tekststykke op eller vælger at lade et oplæsningsprogram læse valgt tekststykke op, kan eleven i den efterfølgende dialog med bedømmerne alligevel udtrykke sin personlige forståelse af tekststykket.

Venlig hilsen Trine

Skrevet 19.05.21 af **Trine Nobelius**

*Justering særligt for
ordblinde*

Dansk - prøveform A

- **Ekstra forberedelsestid:** op til 20 minutter
- **Ekstra prøvetid:** op til 10 minutter

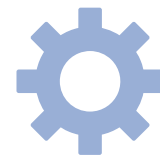

Dansk - prøveform B

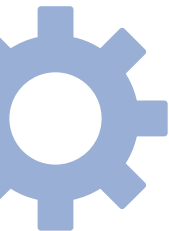
- **Ekstra prøvetid:** op til 12 ½ minutter

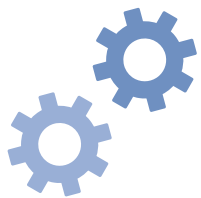

Matematik

- Ved prøven, der tilrettelægges som gruppeprøver, kan skolen tilrettelægge prøven således, at færre elever end det antal, der fremgår af prøvebekendtgørelsen, aflægger prøve samtidig. Prøven kan også tilrettelægges som en individuel prøve.

Engelsk/tysk

- Op til 10 minutters ekstra prøvetid

Hjælpemidler

ordbogen.com

Txtanalyser

Alle elever må anvende TxtAnalyser til FP9
Dansk skriftlig fremstilling

Hvis det er et redskab eleverne bruger i undervisningen.

Hvordan fungerer det så?

Appwriter

Hvordan virker det?

- Oplæsning
- Ordforslag
- Tag højde for konteksten
- *funktionen

Ctrl + F

Til læseprøven må ordblinde elever bruge Ctrl+F-funktionen, hvis det er det, der skal til for at kompensere for deres funktionsnedsættelse. Mange ordblinde kan ikke skimme en tekst. Ofte er funktionen især relevant til læseprøvens første tekst, som er en tekst, hvor de ikke skal læse alt indholdet.

Eleven skal kunne søge kvalificeret for at kunne bruge Ctrl+F-funktionen optimalt.

Det samme gælder for de ordblinde til læseprøven i fremmedsprogene.

Hvordan bruger man Ctrl F?

Webprøve

https://user.lingapps.dk/pdfviewer?url=https%3A%2F%2Ftest.webproever.dk%2Fuserfiles%2FSMS%2520dit%2520tog_2016.pdf#1

<https://test.webproever.dk/Testafvikling/VisOpgave.aspx?bookingid=0&unilogin=Anonym&sessionid=3gz35dknv5s2beir5fio2flt&tidspunkt=01-11-2019%2013:49:32&afsender=VisTest>

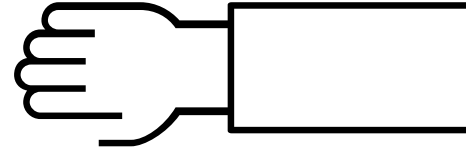
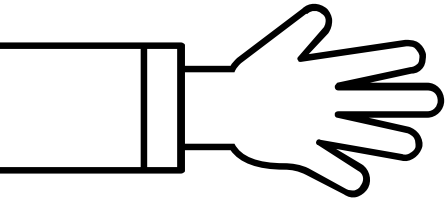

Ordbøger

Alle har ret til at bruge ordbøger i dansk, matematik og sprogfagene.

Opfordringer og gode råd

Anvendelse af AW i fagene

Det er vigtigt, at eleverne har mulighed for at anvende oplæsning af tekster med AW og anvendelse af søgefunktionen ctrl + F i ALLE fag ikke kun i dansk og sprogfagene.

Opfordring

Afgangsprøve:

Afprøvning af it-hjælpemidler

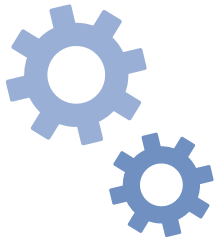
“Elever, der aflægger prøve på særlige vilkår, skal have afprøvet deres it-hjælpemidler før prøven. Hvis det ikke virker, får eleven en dårlig oplevelse ved prøven. Det er skolens ansvar at afprøve elevens it-hjælpemidler. Se hvordan på uvm.dk/test-it, hellere nu end i april”

#FP Nyt nr. 4

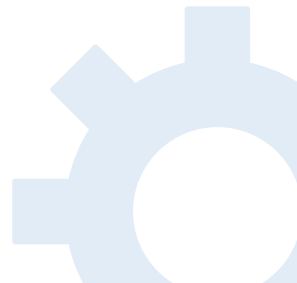
Generalprøver og terminsprøver:

Lad vilkårene være så virkelighedstro som muligt, for de ordblinde elever.

- Ekstra tid
 - Individuel diktering
 - Mulighed for indtaling
 - Engelsk: mulighed for at pause oplæsningen
-

Fri leg i hjælpemidler

Kilder:

Prøver på særlig vilkår -
November 2020

Vejledning til folkeskolens prøver i
9.klasse

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-prøver/forberedelse/proevevejledninger>

Tak for i dag